

KONING VAN DE VRIJMARKT

HANDLEIDING

Op Koningsdag koopt en verkoopt Nederland massaal oude spullen op de vele vrijmarkten. De digitale les *Koning van de vrijmarkt* bereidt de leerlingen voor op een succesvolle verkoopdag. De leerlingen maken hun eigen 'ondernemingsplan'. Ze bedenken wat ze willen verkopen, denken na over een geschikte verkoopplek, leren over prijs, omzet en winst, maken een goede verkoopzin en testen hun kennis over Koningsdag en de koning. Als afsluiting krijgen ze hun eigen koningsdiploma.

De les is geschikt voor leerlingen uit groep 5 tot en met 8 van het basisonderwijs. De opdrachten zijn individueel, in groepjes of klassikaal te doen. Leerlingen uit groep 5 en 6 zullen in veel gevallen wat extra hulp nodig hebben bij de onderdelen *product: een koninklijk plan*, *prijs: een royale prijs* en *promotie: een feestelijke verkoopzin*. U kunt ervoor kiezen deze thema's in groep 5 en 6 klassikaal te behandelen. De les duurt ongeveer 1 tot 2 lessen. U kunt de hele les ineens geven, of deze opdelen. Op de welkomstpagina ziet u de zes onderdelen waaraan aandacht besteed wordt.

In deze handleiding vindt u een beknopte uitleg bij de opdrachten en alle antwoorden.

KONING VAN DE VRIJMARKT

Op 27 april is het Koningsdag! Op die dag viert koning Willem-Alexander zijn verjaardag. Een gezellig feest met veel oranje en een wuivende koning. Maar ook dé dag om te cashen, door spulletjes te verkopen op de vrijmarkt! Hoe zorg je dat jouw zaakje goed loopt? In deze les leer je hoe jij de koning of koningin van de vrijmarkt wordt.

KONINGSDIPLOMA

Heb je alle stappen doorlopen, alleen of met je klas? Dat verdient een Koningsdiploma!

INTRO: BEN JIJ EEN KONINGSKENNER?

PRODUCT: EEN KONINKLIJK PLAN

PLAATS: EEN VORSTELIJK PLEKJE

PRIJS: EEN ROYALE PRIJS

PROMOTIE: EEN FEESTELIJKE VERKOOPZIN

TOT SLOT: EEN KONINGSDIPLOMA

HANDLEIDING

Ⓞ 1 - 2 lessen

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door JONG ONDERNEMEN

KONING VAN DE VRIJMARKT

Lees de tekst, klik op

INTRO: BEN JIJ EEN KONINGSKENNER

om te beginnen.

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door JONG ONDERNEMEN

INTRO: BEN JIJ EEN KONINGSKENNER?

Wat weet jij eigenlijk over de koning en zijn Koningsdag? Test je kennis met deze quiz.

1. WAT ZIJN DE VOORNAMEN VAN ONZE KONING?

- Koning Willem-Alexander Claus George Ferdinand
- Koning Willem-Alexander Piet Klaas Arie
- Koning Willem-Alexander Beatrixus Julianus
- Koning Willem-Alexander-Abrcadabramus

2. WIE ZIJN DE OUDERS VAN KONING WILLEM-ALEXANDER?

- Máxima en Bernhard
- Juliana en Bernhard
- Beatrix en Claus
- Mark en Kajsa

3. WANNEER IS KONING WILLEM-ALEXANDER JARIG?

- Op 16 augustus
- Op 8 december
- Op 30 april
- Op 27 april

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door JONG ONDERNEMEN

INTRO: BEN JIJ EEN KONINGSKENNER?

Wat weet jij eigenlijk over de koning en zijn Koningsdag? Test je kennis met deze quiz.

4. WIE IS GEËN DOCHTER VAN KONING WILLEM-ALEXANDER EN KONINGIN MÁXIMA?

- Catharina-Amalia
- Laurentien
- Alexia
- Ariane

5. VOORDAT WILLEM-ALEXANDER KONING WERD (IN 2013), VIERDEN WE OP 30 APRIL KONINGINNE DAG. WIE WAS ER JARIG OP DIE DAG?

- De vroegere koningin Beatrix
- Juliana, de moeder van Beatrix
- Koningin Máxima
- Koningin Wilhelmina, de oma van Beatrix

BEKIJK HET FILMPJE 'HET KLOKHUIS ONDERNEEMT'

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door JONG ONDERNEMEN

INTRO: BEN JIJ EEN KONINGSKENNER?

De leerlingen testen hun kennis over Koningsdag en het koningshuis door de vragen te beantwoorden.

Als het antwoord goed is, verschijnt een blauw vinkje in beeld, is het antwoord fout, dan zien de leerlingen een oranje vakje met een kruis.

Fout

Goed

Klik op om om vraag 4 en 5 van de quiz te zien.

ANTWOORD:

- 1 Koning Willem-Alexander Claus George Ferdinand
- 2 Beatrix en Claus
- 3 Op 27 april
- 4 Laurentien (zij is wel een prinses, ze is getrouwd met de broer van Willem-Alexander: prins Constantijn)
- 5 Juliana, de moeder van Beatrix (de vroegere koningin Beatrix was jarig op 31 januari, koningin Maxima op 17 mei en Wilhelmina op 31 augustus).

Klik op om naar de volgende pagina te gaan.

PRODUCT: EEN KONINKLIJK PLAN

Iedere onderneming begint met een goed idee. Wat breng jij aan de man op de vrijmarkt? Verkoop je spullen, of iets dat je gemaakt hebt? Geef je een optreden of verkoop je een idee? Tijd voor een korte brainstorm met jezelf, of met een groepje.

1. WAT KAN IK GOED?

Schrijf hier zoveel mogelijk dingen op. Het mag van alles zijn: vioolspelen, tekenen, foto's maken, luisteren, moppen tappen, rekenen, complimenten geven.

2. WAT VIND IK LEUK?

Koningsdag draait niet alléén om rijk worden. Het is ook een leuke feestdag! Doe dus vooral wat je leuk vindt. Kledingadvies geven? Iemand schminken? Schrijf alles op dat in je opkomt.

ONDERNEMEN MET JE KLAS
voor JONG ONDERNEMEN

PRODUCT: EEN KONINKLIJK PLAN

Iedere onderneming begint met een goed idee. Wat breng jij aan de man op de vrijmarkt? Verkoop je spullen, of iets dat je gemaakt hebt? Geef je een optreden of verkoop je een idee? Tijd voor een korte brainstorm met jezelf, of met een groepje.

3. WAT HEB IK THUIS LIGGEN?

Kijk eens goed rond thuis: ligt er iets dat je kunt verkopen, of waar je iets moois van kunt maken? Kleren die te klein zijn, speelgoed waar je nooit mee speelt, een pak bakmeel, een stuk karton: schrijf alles op.

4. COMBINEREN

Kijk of je jouw ideeën met elkaar kunt combineren. Is er iets dat je goed kunt, leuk vindt én in huis hebt? Schrijf nu jouw idee voor Koningsdag op.

TIP: KOM JE ER NIET UIT? VRAAG ANDEREN OF ZE WILLEN MEEDENKEN.

ONDERNEMEN MET JE KLAS
voor JONG ONDERNEMEN

PLAATS: EEN VORSTELIJK PLEKJE

Het is Koningsdag. Daar ga je dan, met tassen vol spullen. Op naar je perfecte plekje. Alleen... iemand heeft het ingepikt! Wat nu? Op naar de politie natuurlijk! Die slaat de indringer meteen in de boeien. Toch? Welnee, dit is natuurlijk niet waar. Welke stellingen zijn wél waar?

1. IN SOMMIGE PLAATSEN, ZOALS AMSTERDAM, MOET JE VROEG EEN PLEK RESERVEREN. DAAR SCHRIJVEN MENSEN DAGEN VAN TEVOREN AL 'BEZET' OP EEN PLEK.

Waar Niet waar

2. ÉÉN REGENBUI EN JE KRIJTTEKST IS WEG. JE KUNT JE PLEK VEEL BETER AFZETTEN MET GRONDVERF!

Waar Niet waar

3. ALS JE EENMAAL EEN PLEKJE HEBT AFGEZET, MAG NIEMAND ER MEER ZITTEN.

Waar Niet waar

4. SOMMIGE PLAATSEN HEBBEN SPECIALE DELEN OP DE VRIJMARKT VOOR KINDEREN.

Waar Niet waar

TIP: ZORG ERVOOR DAT JE KRAAMPJE ER VERZORGD UITZIET. EN OPVALT!

ONDERNEMEN MET JE KLAS
voor JONG ONDERNEMEN

EEN KONINKLIJK PLAN

De leerlingen bedenken wat ze willen verkopen of doen op de vrijmarkt. Ze kunnen dit op de computer invullen. U kunt er ook voor kiezen deze pagina's uit te printen.

Bij vraag 1 noteren ze waar ze goed in zijn. Stimuleer de leerlingen om groot te denken, talenten kunnen op allerlei gebieden liggen.

Bij 2 schrijven ze op wat ze leuk vinden.

Klik op om naar vraag 3 en 4 te gaan.

Bij 3 kijken de leerlingen thuis of ze al dingen hebben die ze kunnen verkopen of waarvan ze iets moois kunnen maken.

Bij 4 komt alles samen. Hoe kunnen ze hun ideeën combineren? Ze noteren hun idee voor Koningsdag. Bespreek de verschillende plannen met de klas, zo kunnen kinderen op meer ideeën komen.

TIP: ALS KINDEREN HET LASTIG VINDEN, KUNNEN ZE ANDEREN OM HULP VRAGEN.

Klik op om naar de volgende pagina te gaan.

EEN VORSTELIJK PLEKJE

Een goede verkoopplaats is belangrijk. Maar waar moeten de leerlingen op letten? Ze ontdekken het door de vragen te beantwoorden. Als het antwoord goed is, verschijnt een toelichting in beeld.

Klik op **X** om de uitleg weer te laten verdwijnen.

ANTWOORD:

1 waar

2 niet waar

3 niet waar

4 waar

Klik op om naar de volgende pagina te gaan.

PRIJS: EEN ROYALE PRIJS

Heel fijn dat je straks van je oude spullen af bent. Dat ruikt lekker op. Maar waar het écht om draait is natuurlijk: je winst! Hoe bereken je die? En hoe verzin je jouw verkoopprijs?

1. JE KOSTEN

Schrijf onder elkaar wat je allemaal nodig hebt voor jouw Koningsplan én wat dat kost. Stel dat je appeltaart gaat maken. Dan wordt je lijstje ongeveer zo. Tel daarna alle bedragen bij elkaar op.

Wat heb ik nodig:	Wat kost het:
Een pakje boter	2,-
300 gram suiker	0,20
pak bakmeel	0,60
1 ei	0,35
1,5 kilo appels	2,50 +

	5,65

DIT ZIJN JE KOSTEN. HET KOST JE 5,65 EURO OM DE TAART TE BAKKEN.

2. JE OMZET

Wat je verdient op de vrijmarkt noem je de omzet. Als je kleren of spullen verkoopt, weet je pas aan het eind van de dag wat je omzet is. Maar als je een taart verkoopt, kun je je omzet van tevoren bepalen. Stel dat je de taart in 10 stukken verdeelt. En je vraagt 2 euro per stuk.

JE OMZET IS 10 X 2 EURO.

3. JE WINST

Nu je de omzet en de kosten weet, kun je je winst berekenen. $Winst = omzet - kosten$. Dus: $20 - 5,65 = 14,35$ euro.

TIP!

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door JONG ONDERNEMEN

PRIJS: EEN ROYALE PRIJS

Op deze pagina leren de leerlingen over kosten, omzet en winst. Check wie weet wat deze begrippen betekenen.

In het voorbeeld wordt een appeltaart gebakken. De kosten zijn 5,65. Als je 10 stukken verkoopt voor 2 euro per stuk, is de omzet 20 euro en de winst $20 - 5,65$ (omzet-kosten) 14,35.

Vraag de leerlingen een berekening te maken bij hun eigen plan. Welke kosten moeten ze maken? Voor welk bedrag moeten ze hun product verkopen om winst te maken?

Vraag de leerlingen hoe je meer winst kunt maken. Leg vervolgens uit dat je in het voorbeeld van de appeltaart bijvoorbeeld kunt overwegen om meerdere taarten te bakken. Als je die allemaal verkoopt, heb je meer winst. Ook kun je de prijs verhogen om je winst te vergroten, maar je moet oppassen dat je niet te veel vraagt. Dan loop je het risico dat je niets verkoopt en dan maak je verlies in plaats van winst.

Als je oude spullen verkoopt, heb je geen kosten. Je winst is dan gelijk aan de omzet.

Klik op om naar de volgende pagina te gaan.

PROMOTIE: EEN FEESTELIJKE VERKOOPZIN

Je bent straks niet de enige marktgoeman. Hoe zorg je ervoor dat jij opvalt tussen de rest? Met een goede verkoopzin natuurlijk! Leuk, maar hoe verzin je die nou weer?

1. SCHRIJF HIER IN ÉÉN WOORD OP WAT JE GAAT VERKOPEN OF DOEN. BIJVOORBEELD 'KLEREN', ALS JE KLEREN GAAT VERKOPEN.

2. VERZIN WOORDEN DIE DAAR OP RIJMEN, ZOALS 'LEREN', 'VEREN', 'BEREN', 'KEREN', 'SMEREN'.

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door JONG ONDERNEMEN

PROMOTIE: EEN FEESTELIJKE VERKOOPZIN

Een goede verkoopzin helpt de leerlingen om mensen naar hun kraampje of kleding te lokken. Ze kunnen de antwoorden op de vragen op de computer invullen, of u kunt de pagina's uitprinten.

Bij vraag 1 noteren de leerlingen wat ze gaan verkopen of doen.

Bij 2 verzinnen ze woorden die daarop rijmen.

Klik op om naar de volgende pagina te gaan.

PROMOTIE: EEN FEESTELIJKE VERKOOPZIN

Je bent straks niet de enige marktkoopman. Hoe zorg je ervoor dat jij opvalt tussen de rest? Met een goede verkoopzin natuurlijk! Leuk, maar hoe verzin je die nou weer?

3. COMBINEER DE WOORDEN UIT STAP 1 EN 2 NU EN MAAK ER ZINNETJES VAN. BIJVOORBEELD:

- Van deze kleren kan je leren
- Kleren zonder veren
- Deze kleren zijn voor mensen, niet voor beren
- Kleren om je handen aan af aan te smeren

-----

4. STEL JE NU VOOR DAT JE ACHTER JE KRAMPJE ZIT EN DEZE ZINNEN ROEPT. SLAAN ZE NOG NERGENS OP? DENK DAN VERDER. VERZIN BIJVOORBEELD WOORDEN DIE NET ALS 'KLEREN' MET 'KL' BEGINNEN. BIJVOORBEELD:

'klimmen', 'klappen', 'kluiven', 'klagen', 'kleven', 'kleintjes', 'klanten', 'kleuren', 'klimaat', 'klasse'

ONDERNEMEN MET JE KLAS
voor JONG ONDERNEMEN

PROMOTIE: EEN FEESTELIJKE VERKOOPZIN

Je bent straks niet de enige marktkoopman. Hoe zorg je ervoor dat jij opvalt tussen de rest? Met een goede verkoopzin natuurlijk! Leuk, maar hoe verzin je die nou weer?

5. MAAK, NET ALS BIJ STAP 3, ZINNETJES MET BEIDE WOORDEN:

- Kleren zoeken een klant
- Kleren in alle kleuren
- Kleren met klasse
- Kleren voor kleintjes

TIP: KOM JE ER NIET UIT? VRAAG HULP AAN JE VRIENDEN OF OUDERS. SAMEN VERZIN JE VAST IETS PRACHTIGS.

TIP: ALS HET GOED GAAT, KUN JE OOK PER KLEDINGSTUK ZINNETJES BEDENKEN, ZOALS 'ZONDER SJAAL IS JE NEK MAAR KAAL.'

TIP!

BEKIJK HET FILMPJE 'HET KLOKHUIS ONDERNEEMT'

ONDERNEMEN MET JE KLAS
voor JONG ONDERNEMEN

PROMOTIE: EEN FEESTELIJKE VERKOOPZIN

Bij 3 maken de leerlingen zinnen met de woorden die ze bij vraag 1 en 2 ingevuld hebben. Bekijk samen de voorbeelden. Bij 4 testen ze of de zinnen goed genoeg zijn.

Klik op om naar de volgende pagina te gaan.

Bij 5 maken de leerlingen hun zinnen nog mooier.

BEKIJK HET FILMPJE 'HET KLOKHUIS ONDERNEEMT'

Klik op om naar de volgende pagina te gaan.

TOT SLOT: EEN KONINGSDIPLOMA

Als het goed is heb jij alle stappen nu doorlopen. Kun jij deze vakjes afvinken? Gefeliciteerd, dan heb je een Koningsdiploma verdiend.

JIJ BENT DE KONING VAN DE VRIJMARKT!

- Ik weet waar Koningsdag over gaat.
- Ik heb een Koningsplan voor de vrijmarkt
- Ik heb een vorstelijk plekje bedacht.
- Ik heb een royaal prijsje bedacht.
- Ik heb een feestelijke verkoopzin bedacht...
- ... en die op een deftig bord geschreven!

NAAM: _____

DOWNLOAD JE EIGEN KONINGSDIPLOMA

LEER MEER OVER ONDERNEMEN OP
WWW.JONGONDERNEMEN.NL

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door JONG ONDERNEMEN

TOT SLOT: EEN KONINGSDIPLOMA

De leerlingen vinken de vakjes af en downloaden hun Koningsdiploma.

VAKANTIE-EILAND EN POP UP-STORE

Hebben uw leerlingen na Koningsdag het ondernemen te pakken?

Op www.jongondernemen.nl bieden we twee leuke projectlessen van vier dagdelen aan voor het basisonderwijs.

GROEP
5/6

wordt uitgedaagd om een succesvol vakantie-eiland te ontwerpen.

GROEP
7/8

runt met een pop up-store hun eigen bedrijf.

De programma's worden aangeboden in een complete box met alle materialen, aangevuld met interactieve digitale oefeningen.

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door JONG ONDERNEMEN